

MEDI AMBIENT

Cases amb vistes a un abocador

Els veïns del poble de la Guàrdia Pilosa es revolten contra un dipòsit gegant de residus industrials que és a 200 metres de les cases

Reportatge

MÒNICA BERNABÉ
PUJALT

És enorme, gairebé tres vegades el Camp Nou. El soroll de camions anant d'un lloc a l'altre també és gairebé constant. I els dies que el vent bufa en direcció cap al poble, l'olor és vomitiva, segons els veïns. De fet, quan es passa en cotxe per la carretera que voreja part del seu perímetre, ja es nota una fortor estranya, com d'alguna cosa química, fins i tot amb les finestres tancades. Es tracta de l'abocador de Pujalt, a la comarca de l'Anoia, que no tindria res d'especial si no fos perquè és a només 200 metres d'una zona habitada, el petit poble de la Guàrdia Pilosa. Les cases tenen vistes literalment a tones de residus industrials.

Francesc Rosell és un dels veïns de la Guàrdia Pilosa amb aquestes vistes privilegiades. És el primer que es veu des de les finestres de casa seva. I, segons diu, no era així el 1998, quan va comprar els terrenys on després va construir l'habitatge. Ho corrobora un altre veí, Jaume Estafanell, que també assegura que ells eren al poble abans que l'abocador. Tots diuen que se senten "estafats" i "dolguts": l'abocador havia de ser inicialment una solució per a la Guàrdia Pilosa, però s'ha convertit en un malson. La història és una mica rocambolesca.

De fet, el mateix poble té una història curiosa. La Guàrdia Pilosa és un dels quatre nuclis poblacionals que constitueixen el municipi de

Pujalt. Als anys seixanta va quedar gairebé abandonat fins que s'hi va instal·lar la família Vallvé, que tenia deu fills. Lluís Vallvé n'és un. Va arribar al poble amb el seu pare el 1974, quan tenia 17 anys. Ara fa temps que hi viu i, per cert, casa seva també té vistes a l'abocador.

Segons explica, el seu pare buscava una masia per rehabilitar, però va canviar d'idea quan va descobrir la Guàrdia Pilosa. "Era un poble fantasma: els carrers estaven plens d'esbarzers i moltes cases tenien la teulada enfonsada", recorda. El pare va convèncer un familiar i uns amics de comprar algunes d'aquestes cases abandonades i intentar donar una segona vida al poble. I així va ser.

Un poble de postal

Ara la Guàrdia Pilosa és un poble de postal amb cases de pedra que han estat rehabilitades i carrers de llambordes. Això sí, és minúscul, no hi ha ni una sola botiga i només hi viuen una dotzena de persones. A l'estiu, però, la seva població arriba als 150 habitants: hi ha segones residències i també s'ha fet famós per la seva atractiva oferta cultural.

Els terrenys on ara hi ha l'abocador abans eren camps de blat i ordi, segons explica Sisco Puig Valaderas, assegut en un petit mur del carrer Major del poble i amb les mans recolzades sobre un bastó. És l'únic veí originari de la Guàrdia Pilosa: va néixer al poble i segueix vivint-hi als seus 95 anys.

Lluís Vallvé corrobora que era així, que allà només hi havia camps de conreu quan ell hi va arribar amb el seu pare el 1974. Però pocs anys des-

prés, amb la crisi energètica, una empresa, Carbons Biosca, va començar a explotar els terrenys per buscar carbó fins que va fer fallida. Carbons Biosca va obrir un gran cràter a les terres i el va deixar així. I així va estar durant anys fins que es va convertir en un problema: "De tant en tant venia un camió i hi abocava residus de manera incontrolada", afirma Vallvé.

L'abocador com a solució

Precisament per això els veïns van acceptar el 2007 la proposta de la Generalitat i de l'Ajuntament de Pujalt d'habilitar-hi temporalment un abocador de residus industrials que permetés omplir el gran cràter obert per l'empresa de carbó, amb l'objectiu d'acabar-lo segellant, replantar la zona i retornar-li la fesomia original. Els veïns asseguren que van pactar una sèrie de condicions per a l'obertura de l'abocador i es queixen que al cap de pocs mesos l'empresa gestora ja intentava modificar-les per abocar-hi més residus del previst. Des de llavors, ha sigut un constant estira-i-arrotonsa.

El 28 d'abril el departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat va autoritzar l'empresa gestora de l'abocador, Hera Holding Hábitat, Ecología y Restauración Ambiental, a augmentar la capacitat total del dipòsit de residus: si abans estava previst que hi aboqués 1,6 milions de tones, ara podrà dipositar-n'hi fins a 2,7 milions, un 68% més. La companyia també podrà traslladar més residus a l'any – 300.000 tones, en comptes de les 85.000 inicials –, fer sis nous pous de lixiviats i reperfil·lar i modificar els talussos perimetrals.

El veí Francesc Rosell observant l'abocador, al fons de la imatge, des d'una finestra de casa seva a la Guàrdia Pilosa. CRISTINA CALDERER

Permís
El Govern autoritza ampliar la capacitat total de l'abocador

Molèsties
Els veïns es queixen de males olors i del soroll de camions a la instal·lació

Tot plegat ha sigut la gota que ha fet vessar el got: els veïns, organitzats en l'Associació d'Amics de la Guàrdia Pilosa, han presentat un contenciós administratiu contra la Generalitat. No són els únics que es queixen: els veïns d'un altre poble pròxim, Sant Martí de Sesgueioles, també s'oposen a l'ampliació de la capacitat del dipòsit. Asseguren que només provoca molèsties: pas constant de camions, a més de posar en perill les aigües dels pous. També afirmen que ja s'ha produït més d'un incendi.

01. Sisco Puig Valaderas amb altres veïns en un carrer del poble de la Guàrdia Pilosa. 02. L'abocador de Pujalt vist des de la carretera que el voreja. El Govern ha autoritzat ampliar-ne la capacitat. CRISTINA CALDERER

De fet, la mateixa autorització ambiental signada pel Govern reconeix que l'abocador genera pols, biogàs, soroll i olors, però considera que les molèsties són de tipus "moderat". Això sí, no diu ni una sola paraula que el dipòsit de residus és a només 200 metres d'un nucli habitat.

"Encara que sembli sorprenent, la normativa vigent no estableix distàncies límit per a aquest tipus d'instal·lacions si no tenen un impacte per a la salut", declara la responsable del Centre d'Ecologia i

Projectes Alternatius (CEPA), Mercè Girona, que també destaca que a Catalunya tampoc hi ha cap normativa sobre olors. A més, admet que la vida de l'abocador és imprevisible: pot durar anys o fins i tot dècades.

Sense data de clausura

Fonts d'Hera Holding reconeixen que no poden posar una data a la clausura de la instal·lació perquè dependrà del temps que triguin a omplir-la. Subratllen, però, que ells s'ajusten a la legalitat –"Aconseguir l'autorització ambiental de la Generalitat ens ha portat tres anys"– i que sempre han tingut "voluntat de diàleg" per generar les mínimes molèsties. Per exemple, expliquen que han contractat una empresa externa per fer un estudi d'olors durant tres mesos i que han col·locat nebulitzadors en tot el perímetre de l'abocador. És a dir, aparells que alliberen substàncies químiques o biològiques a l'ambient per contrarestar la mala olor. Fonts de la Generalitat destaquen que l'Agència de Residus fa controls regulars de la instal·lació. En concret, 107 en els últims tres anys.

L'Ajuntament de Pujalt, que és l'administració que té competència sobre olors i sorolls i la que ha d'informar la Generalitat perquè valori la situació ambiental, assegura que ha fet tot el que ha pogut. L'alcalde, Pere Masana, aclareix que ell es va trobar amb aquesta patata calenta quan va arribar al càrrec el 2019. "Vam fer informes per millorar l'exploració de l'espai i vam posar com

a condició el tractament de les olors", assegura. Però afegeix que "una cosa començada s'ha d'acabar", donant a entendre que ara l'abocador no es pot quedar a mitges. A més, diu que no entén per què els veïns de la Guàrdia Pilosa es queixen ara si no van presentar ni una sola al·legació en el segon període d'exposició pública per autoritzar l'ampliació de la capacitat de l'abocador.

La reacció dels veïns

"Per què havíem de presentar al·legacions si en el primer període d'exposició ens les van tornar totes?", rebateja Eloi Tarrés, un dels veïns de l'Associació d'Amics de la Guàrdia Pilosa. "No tenia sentit recórrer al mateix estament administratiu per demanar el mateix. Preferim que decideixi un jutge", argumenta. Per això han presentat el contenciós administratiu.

Els veïns creuen que darrere de l'ampliació de la capacitat de l'abocador hi ha una pura qüestió econòmica. L'empresa gestora ha de pagar a l'Agència de Residus un cànon de 15,80 euros per cada tona que aboqui al dipòsit, segons dades de la mateixa Generalitat. L'Ajuntament de Pujalt també rep una compensació econòmica, però l'alcalde evita concretar la quantitat. De moment, els que estan pagant el preu més alt per l'abocador són, sens dubte, els veïns de la Guàrdia Pilosa. ■

en breu

Retiren 32 artefactes explosius de la Guerra Civil d'uns camps de Xerta

La unitat especialista de desactivació d'explosius dels Mossos d'Esquadra (Tedax) va retirar ahir un total de 32 artefactes explosius de la Guerra Civil que estaven ocults al marge d'una zona de conreu a Xerta, al Baix Ebre. Els professionals es van endur els explosius per poder-los destruir amb seguretat.

Arran de la troballa, la policia va recordar a la ciutadania a través de Twitter que en cas de localitzar artefactes d'aquestes característiques és molt important que no es manipulin i que es truqui al telèfon d'emergències 112 perquè els especialistes els puguin recollir.

Palau de la Música Catalana

Sir András Schiff, piano

Obres de Bach i Beethoven

Dijous, 8 d'abril de 2021 – 18 i 20.30 h

Simfonies de Schumann

Mahler Chamber Orchestra & Gatti

Dilluns, 12 d'abril de 2021 – 20 h
Simfonia núm. 1 "Primavera"
Simfonia núm. 3 "Renana"

Dimarts, 13 d'abril de 2021 – 20 h
Simfonia núm. 2
Simfonia núm. 4

#LaMúsicaEnsOmpleDeVida

Equipament amb mesures preventives contra la Covid-19
www.palaumusica.cat
taquilles@palaumusica.cat | 93 295 72 07

